

Občinskemu svetu Mestne občine Nova Gorica predlagam potrditev in sprejem naslednjega **SKLEPA:**

Mestna občina Nova Gorica pristopa k ustanovitvi zavoda Visokošolsko središče za severno Primorsko s sedežem v Novi Gorici, Trg E. Kardelja 3.

UTEMELJITEV

Analize človekovih in institucionalnih resursov v Goriški statistični regiji so potrdile pomanjkljivosti obstoječe mreže izobraževalnih institucij, še posebej visokih strokovnih šol in fakultet in nujnost ovrednotenja izobraževanja različnih profilov, ki so neobhodno potrebni za prestrukturiranje tako gospodarstva kot družbenih dejavnosti. Regionalna konkurenčna prednost bo lahko le prebivalstvo s kakovostno sodobno izobrazbo. Te ugotovitve izhajajo iz poglobljenih analiz pripravljenih v okviru Regionalnega regijskega programa.

Vsi zakoni, pravilniki in sklepi vlade s področja visokošolskega izobraževanja omogočajo ureditev sistema le tega na Slovenskem, celo več ***vzpodbujajo ustanavljanje visokošolskih zavodov in možnosti multiplikacije visokošolskih središč.***

Zato je ***ustanovitev Visokošolskega središča*** neobhodno potreben dejavnik v razvoju stvarnosti severnoprimorske regije in njenih človeških virov ter predstavlja zavedanje o strateški vlogi visokega šolstva v razvoju regije,

Zlasti obmejna lega naše regije kot geopolitično občutljivo zahodno območje Slovenije pa zahteva lasten intelektualni potencial. Prav zaradi tega je nujno oblikovanje take razvojne strategije za to obmejno območje, ki bo spodbudila razvoj intelektualnih in kulturnih jeder, še posebej zaradi bližajočega se vključevanja Slovenije v EU, ko bodo izginile tradicionalne meje med državami.

Med geopolitičnimi razlogi za razvoj visokega/univerzitetnega študija na tem območju je nedvomno potrebno uvrstiti tudi obstoj slovenske manjšine v Italiji. Širjenje visokošolskih institucij bi prispevalo, namreč, tudi k razvoju manjšinske skupnosti in njenemu ustrežnejšemu povezovanju s slovenskim kulturnim prostorom. Ob tem ni nepomemben buren razvoj visokošolskih institucij v Furlaniji Juljski krajini, ko univerzi v Trstu in Vidmu intenzivno širita svoje dejavnosti ne samo v Pordenone, Portogruaro in še nekatere manjše kraje, temveč in predvsem v Gorico, kjer imata vsaka svoje študijsko središče.

Ustanovitev Politehnike v Novi Gorici in razvoj, ki ga je dosegla le v nekaj letih obstoja, predstavlja ***pomemben korak k decentralizaciji*** in specializaciji visokošolskega študija in utrjevanju nove avtonomije v uvajanju študijskih smeri, oblik intenzivnega povezovanja pedagoških in raziskovalnih dejavnosti ter mednarodnega sodelovanja.

Za nadaljni razvoj decentralizacije visokošolskega študija in njegove umeščenosti v regijo je potrebno oblikovati jasno profilirano in uravnovešeno regionalno razvojno strategijo uvajanja študijskih programov, ki bodo na eni strani zasidrani v regionalni specifik, ki jo narekuje gospodarstvo, na drugi pa programov, ki bodo razvijali teoretske in aplikativne vidike integracijskih družbenih procesov in razvojnih modelov družbenega upravljanja in povezovanja.

Ustanovitev Visokošolskega središča kot dejavnika razvoja je še posebej utemeljena, zaradi neustreznega poteka projekta ustanavljanja Primorske Univerze, pri katerem Politehnika iz utemeljenih razlogov ne želi sodelovati.

Cilji

- *pripraviti visokošolske in univerzitetne programe, ki bodo primerljivi s programi najboljših slovenskih, evropskih in svetovnih izobraževalnih institucij;*
- *snovati ustanovitev novih visokih šol in fakultet ter znanstvenoraziskovalnih inštitutov;*
- prispevati k uvedbi novih disciplin v visokošolske in univerzitetne programe;
- pospeševati sodobne pedagoške oblike z uvajanjem informacijsko komunikacijskih tehnologij v procesu izobraževanja (e-izobraževanje);
- *prizadevati si za decentralizacijo ustanov po regiji;*
- pospeševati znanstveno-raziskovalno dejavnost in omogočiti udeležencem, da se lotijo projektov in nalog, bodisi na lastno pobudo ali na posebno pobudo lokalnih, regionalnih ali državnih institucij in gospodarstva;
- povezovati se z obstoječimi mrežami strokovnega znanja in spodbujati medregionalno in mednarodno sodelovanje med visokošolskimi, univerzitetnimi in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami;
- *prispevati k decentralizaciji organizacije visokega šolstva in znanstvenoraziskovalnega dela ter njunemu prestrukturiranju;*
- nadgraditi specifične ukrepe dobre prakse, ki zadevajo vlogo visokošolskih ustanov pri uveljavljanju demokratičnega državljanstva;
- pospeševati vseživljensko izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje;
- uskladiti in sodelovati z vsemi visokošolskimi središči in Univerzami v Sloveniji;
- *prispevati k spremembam družbene slojevitost, trga delovne sile in razvoju kadrovskega potenciala severnoprimske regije, ki bo sposoben prevzemati pomembne in voditeljske odgovornosti v lokalnih, regionalnih in državnih institucijah*

Z ustanovitvijo takega središča dosežemo:

- posebne interdisciplinarne, aplikativne in tržno zanimive študijske programe izobraževanja za potrebe sodobnega družbenega in gospodarskega razvoja regije in države
- razvoj partnerstva med izobraževalnimi ustanovami ter gospodarskimi in negospodarskimi institucijami z namenom pospešitve tehnološkega napredka in odkrivanja novih tržnih možnosti
- vzpodbujanje znanstveno-raziskovalne dejavnosti
- izboljšanje izobrazbene in kvalifikacijske strukture prebivalstva regije
- zmanjšanje odliv kadrov in kapitala iz regije
- izboljšanje prepoznavnosti in atraktivnosti regije v nacionalnem in evropskem prostoru
- oblikovanje optimalne mreže visokih šol, ki bo dostopna izobraževanju prebivalkam in prebivalcem regije.

Smiselnost in potreba po taki instituciji torej obstoja. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport podpira ustanovitev le tega, saj je v skladu z **Nacionalnim programom razvoja visokega šolstva v Sloveniji**. Poleg vsega že navedenega tako središče tudi:

- pripravlja ustrezno dokumentacijo za investicijo posameznega visokošolskega zavoda ali fakultete, kjerkoli te bodo in vodi tako investicijo tudi z državnimi sredstvi,

- skrbi za iskanje namestitvenih kapacitet in vse v zvezi s potrebno eventuelno izgradnjo študentskega doma in
- vrši stalno promocijo glede izobraževanja in vpisov v regiji.

Naloga občin je, da vstopijo kot ustanoviteljice s kapitalom in da pripomorejo k zagotovitvi pogojev (prostorskih in kadrovskih) za razvoj novih visokošolskih ustanov ter izobraževalnih programov in znanstveno raziskovalnega dela v regiji.

Naloga gospodarstva regije je, da vstopi kot soustanovitelj in da aktivno sodeluje pri razvoju in pospeševanju tistih programov, ki so temeljnega pomena za njihove potrebe in za potrebe gospodarstva kot celote regije.

Država pa potrebuje nosilca, kot partnerja s katerim se bo pogajala in usmerjala določena sredstva za razvoj visokega šolstva v naši regiji.

Nenazadnje, **naloge tako ustanovljene institucije** so tudi prenos že obstoječih (npr. družbene vede, humanistika, biotehnične vede, ekonomija itd.), za regijo zanimivih programov, ki so lahko decentralizirani po območju cele regije ter seveda verifikacija le teh v odnosu do države in iskanje sredstev tudi iz proračuna.

In kakšna je statistika na področju vpisov v visokošolske zavode? Primerjava je narejena z Obalno kraško regijo v kateri deluje visokošolsko središče že od leta 1995.

Število vpisanih študentov na primorske visokošolske zavode:

	FPP	PeF	VŠHT	VSŠP	VŠM	FHŠ	<u>POL</u>
1998/1999	1827	300	917	345	915		<u>136</u>
1999/2000	1873	308	1159	490	1232		<u>245</u>
2000/2001	2239	302	1444	483	1688		<u>239</u>
2001/2002	2122	360	1552	514	1679	92	<u>356</u>

Skupaj: 6.943 (štud. leto 2001/2002)

Obalnokraška regija: 6.587 (štud. leto 2001/2002)

Severna Primorska regija: 356 (štud. leto 2001/2002)

Iz severne Primorske oziroma goriške statistične regije študira na obeh Univerzah 6.000 študentov.

Še enkrat poudarjam, ponudimo naši mladini izzive in priložnosti, kajti le tako jo bomo zadržali v regiji, in sicer v taki, ki jo narekuje gospodarstvo.

Nova Gorica, april 2002

Gospodarska zbornica Slovenije
Območna zbornica za severno Primorsko
 Direktorica:
 Mirjam Božič

